

DENEY 6

DÜŞÜRÜCÜ YÜKSELTİCİ DÖNÜŞTÜRÜCÜ

A. Deneyin Amacı

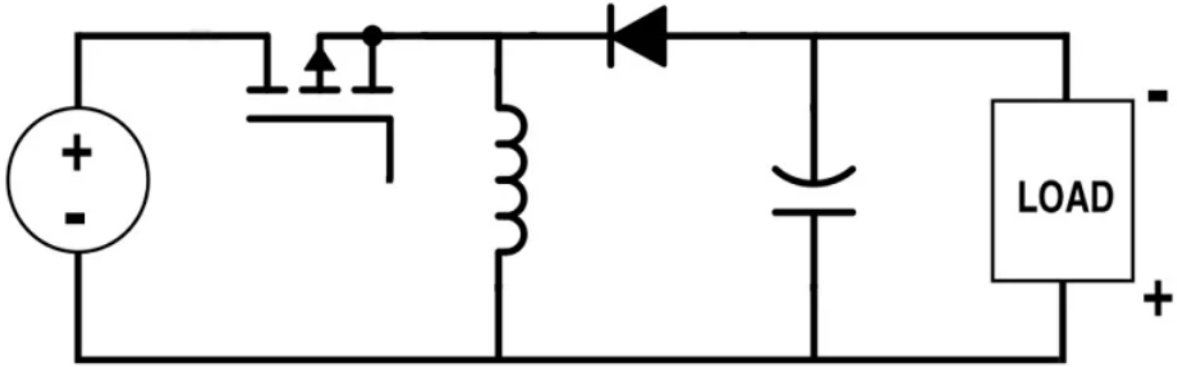
Düşürücü-yükseltici bir dönüştürücü devresini ve çalışma şekilleri simülasyon ile incelemek.

B. Tek Yönlü Düşürücü-Yükseltici Dönüştürücüler

Düşürücü-yükseltici DC-DC dönüştürücüde enerjiyi tek yönde aktarılır. Düşürücü-yükseltici dönüştürücünün çıkış gerilim değeri bağıl iletim süresine bağlı olarak giriş gerilim değerinden daha büyük ya da daha küçük olabilir. Bunun yanında çıkış geriliminin polaritesi giriş geriliminin polaritesinin tersidir. Buck-boost dönüştürücü iki farklı modda çalışabilir. Eğer endüktans akımı I_L sıfıra düşmüyorsa dönüştürücü sürekli iletim modunda çalışmaktadır. Aksi takdirde, sürekli olmayan çalışma modunda (kesintili akım modu) çalışmaktadır.

Buck-boost dönüştürücülerin giriş ve çıkış akım dalgalanmaları yüksektir. Yarı iletken elemanlar giriş ve çıkış gerilimlerinin toplamına maruz kalır. verimi yüksektir. Boşta çalışma özelliği yoktur.

C. Deney Şeması

D. Deney Adımları

Öğrenci numarasının son iki hanesi ab olacak şekilde soruları cevaplayınız.

Örnek olarak öğrenci numarasının son iki hanesi 15 ise a=1 ve b=5 olacaktır.

Giriş gerilimi $100+10*(a)+b$ Volt olan bir tek yönlü düşürücü yükseltici dönüştürücü verilmiştir. 20 kHz frekansında anahtarlansmaktadır. $L=100 \mu\text{H}$ $C=200 \mu\text{F}$ ve $R_{yük}=10$ ohm verilmiştir.

- Bağıl iletim süresi 0,5 için çıkış akımı dalgalanma miktarını teorik olarak ve simülasyondan bulup karşılaştırınız.
- Bağıl iletim süresi 0,5 için çıkış gerilimi dalgalanma miktarını teorik olarak ve simülasyondan bulup karşılaştırınız.
- Bağıl iletim süresi 0,1, 0,2, 0,3, 0,4, 0,5, 0,6, 0,7, 0,8 ve 0,9 için çıkış gerilimlerini hesaplayınız. Bağıl iletim süresine bağlı çıkış gerilimi grafiğini çizin.

$$V_C = \frac{\lambda}{1-\lambda} V_g \quad I_g = \frac{\lambda}{1-\lambda} I_C \quad \Delta V_C = \frac{\lambda I_C}{f_p C} \quad \Delta I_L = \lambda(1-\lambda) \frac{V_C + V_g}{f_p L}$$